

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การลงโทษทางอาญานั้นเป็นการปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดที่ทำให้ผู้ได้รับการปฏิบัติ นั้นต้องได้รับผลร้ายอันเนื่องมาจากการที่ผู้นั้นได้ฝ่าฝืนแนวปฏิบัติอันเป็นกติกาสังคม ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติของกฎหมายอาญาและบทบัญญัติได้กำหนดโทษไว้ในขณะกระทำผิดว่าเป็น ความผิด ซึ่งการจะลงโทษบุคคลใดนั้นจะต้องได้รับความเสียก่อนว่าการกระทำของบุคคลนั้นเป็น ความผิดอาญาแล้วจึงสามารถลงโทษบุคคลนั้นได้เพราะกฎหมายอาญานั้นจะต้องมีสภาพบังคับหรือ บทกำหนดโทษ การลงโทษจึงเป็นหน้าที่หลักของกฎหมายอาญา เมื่อพิจารณาจากแนวคิดรูปแบบ และวิธีการลงโทษทั้งของไทยและต่างประเทศพบว่า การลงโทษนั้นอาจแบ่งได้เป็น 4 ลักษณะที่ สำคัญคือ การลงโทษทางการเงิน การลงโทษที่กระทำต่อร่างกาย การลงโทษโดยการตัดออกจากหมู่ คณะ และการลงโทษแบบประจานและลดฐานะทางสังคม

ระบบการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญาของไทยได้บัญญัติถึงโทษอาญาไว้ใน มาตรา 18 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งสามารถจำแนกโทษอาญาออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. โทษประหารชีวิต
2. โทษจำคุก
3. โทษกักขัง
4. โทษปรับ
5. โทษริบทรัพย์สิน

โทษประหารชีวิตจึงเป็นโทษที่สามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของการลงโทษเพื่อ แก้แค้นทดแทนดังกล่าวได้โดยตรง นอกจากนี้ยังมีผลเป็นการยับยั้งบุคคลทั่วไปได้มากกว่าโทษ ประเภทอื่นๆ ทำให้คนอื่นไม่กล้าที่จะกระทำผิดเพราะเกรงกลัวต่อการถูกลงโทษที่รุนแรงดังกล่าว

โทษจำคุกนั้นเป็นโทษที่กระทำต่อเนื้อตัวร่างกายและส่งผลกระทบต่อผู้ ต้องโทษและต่อสังคมหลายประการ และเป็นโทษที่ถูกนำมาบังคับใช้มากที่สุดตามจำนวนโทษ บัญญัติไว้ในกฎหมายอาญา เพราะสามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ในการลงโทษได้อย่าง หลากหลาย ทั้งวัตถุประสงค์ในการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน ช่มชู้ยับยั้ง รวมทั้งการตัดผู้กระทำ ความผิดออกจากสังคม แต่เนื่องจากสภาพเรือนจำที่ใช้เป็นสถานที่คุมขังนักโทษนั้น ไม่มีการ แยกแยะประเภทของนักโทษก่อน นักโทษทุกคนจะต้องรวมกันอยู่อย่างแออัด ทำให้เรือนจำไม่

เหมาะสมแก่การแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง ดังนั้น โทษจำคุกจึงไม่สามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดได้อย่างแท้จริง

โทษกักขังเป็นโทษที่จำกัดเสรีภาพของผู้ต้องโทษเช่นเดียวกับโทษจำคุก แม้กฎหมายจะประสงค์ให้โทษกักขังเป็นโทษที่เบากว่าโทษจำคุกแต่ในทางปฏิบัติเกือบไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายเพราะสถานที่กักขังของกรมราชทัณฑ์มีน้อยมาก ผู้ต้องโทษกักขังส่วนใหญ่จึงอยู่ในความรับผิดชอบของตำรวจ และสถานที่กักขังของตำรวจโดยทั่วไปมีสภาพที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษกักขัง

โทษปรับมีวัตถุประสงค์การลงโทษเพื่อทดแทนความเสียหายที่ผู้กระทำความผิดได้ก่อขึ้นและมีผลเป็นการข่มขู่ผู้กระทำความผิดรวมถึงบุคคลอื่นในสังคมให้มีความเกรงกลัวไม่กล้าที่จะกระทำความผิดซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์การลงโทษเพื่อป้องกัน โทษปรับจึงไม่มีผลต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดแต่อย่างใด

โทษริบทรัพย์สินนี้มีลักษณะคล้ายคลึงกับโทษปรับคือ เป็นการลงโทษที่สอดคล้องกับหลักการกำหนดค่าเสียหายเชิงลงโทษเพื่อทดแทนความเสียหายที่ผู้กระทำความผิดได้ก่อขึ้นและมีผลเป็นการข่มขู่ผู้กระทำความผิดรวมถึงบุคคลอื่นในสังคมให้มีความเกรงกลัวไม่กล้าที่จะกระทำความผิดซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์การลงโทษเพื่อป้องกัน โทษริบทรัพย์สินจึงไม่มีผลต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดเช่นเดียวกันกับโทษปรับ เมื่อพิจารณาประเภทของโทษทางอาญาดังกล่าวนั้นจะเห็นว่าโทษจำคุกเป็นโทษที่ถูกนำมาใช้กับผู้กระทำความผิดมากที่สุด ทั้งนี้เพราะโทษทางอาญาทั้ง 5 สถานะนั้นยังไม่มีโทษที่มีวัตถุประสงค์ในการลงโทษเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดแต่อย่างใด ว่าเป็นข้อจำกัดของศาลในการกำหนดโทษทำให้ศาลไม่สามารถกำหนดโทษให้ไม่เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดและไม่สอดคล้องกับแนวคิดในการลงโทษแนวใหม่ที่มุ่งเน้นการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดเป็นสำคัญ จากการที่โทษจำคุกเป็นโทษที่ถูกนำมาใช้กับผู้กระทำความผิดมากที่สุด จึงส่งผลให้ผู้ต้องขังมีจำนวนมากเกินความจุของเรือนจำ ก่อให้เกิดปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำตามมาปรากฏตามข้อมูลผู้ต้องขังในเรือนจำของกรมราชทัณฑ์ พบว่ามีจำนวนผู้ต้องขังมากเกินความจุของเรือนจำ ในขณะที่เรือนจำทั่วประเทศมีเพียง 143 แห่ง ซึ่งไม่เพียงพอต่อการรองรับผู้ต้องขังที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วได้จากจำนวนผู้ต้องขังที่อยู่ในความดูแลของเรือนจำมีประมาณ 196,772 คนในขณะที่ความจุมาตรฐานของเรือนจำหรือทัณฑสถานทั่วประเทศมีอยู่เพียง 109,087 คน พบว่ามีผู้ต้องขังเกินความจุอยู่จำนวน 87,658 คน¹ และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องดังจะเห็นได้จาก

¹ศูนย์ทะเบียนประวัติผู้ต้องขัง กองแผนงาน กรมราชทัณฑ์ 11 มีนาคม 2552.

ตารางที่ 1.1 สถิติผู้ต้องขังตั้งแต่ปี 2549-2553²

ปี	ผู้ต้องขังระหว่างคดี	นักโทษเด็ดขาด	จำนวนผู้ต้องขังรวมทั้งประเทศ
2549	42,976	108,610	152,625
2550	44,796	123,860	168,656
2551	46,432	140,026	188,398
2552	52,518	157,065	212,058
2553	56,966	157,097	215,997

ตารางที่ 1.2 สถิตินักโทษเด็ดขาด แยกตามจำนวนครั้งที่ต้องโทษ³

จำนวนครั้งที่ต้องโทษ	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ
ต้องโทษครั้งที่ 1	127,241	23,292	150,533	86.36
ต้องโทษครั้งที่ 2	16,354	1,971	18,325	10.51
ต้องโทษครั้งที่ 3	3,284	458	3,742	2.15
ต้องโทษครั้งที่ 4	968	130	1,098	0.63
ต้องโทษ 5 ครั้ง ขึ้นไป	547	61	608	0.35
รวมทั้งสิ้น	148,394	25,912	174,306	100

จากสถิติดังกล่าวทำให้เห็นได้ว่าการลงโทษผู้กระทำความผิดโดยเน้นการปราบปรามโดยใช้โทษที่มีตามประมวลกฎหมายอาญาในปัจจุบันไม่ประสบผลสำเร็จในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้กระทำความผิดหรือแก้ไขปัญหาดังกล่าวอาชญากรรมได้

นอกจากนี้ ยังพบว่าข้อมูลในการกระทำความผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ที่มีอายุระหว่าง 26-30 ปี ร้อยละ 53.60 เป็นเพศชายร้อยละ 86.96 โสด ร้อยละ 50.70 จบมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 30.40 กระทำความผิดจำนวน 2 ถึง 8 ครั้ง เป็นผู้ติดคุกซ้ำ 2,3,4 และ

²ธานี วรภัทร์. (2553). การลดปริมาณผู้ต้องขังในเรือนจำ ศึกษากรณีมาตรการทางกฎหมายในชั้นสอบสวนฟ้องร้องและชั้นพิจารณาพิพากษา. หน้า 2.

³ศูนย์ทะเบียนประวัติผู้ต้องขัง กองแผนงาน กรมราชทัณฑ์ 31 พฤษภาคม 2555.

ครั้งที่ 8 ร้อยละ 56.50, 17.40, 11.60, 4.30 และ 10.1 ตามลำดับ ระยะเวลาต้องโทษจำคุก น้อยกว่า 1 ปี, 1-5 ปี และ 5 ปีขึ้นไป ร้อยละ 4.30, 60.90 และ 34.70 ตามลำดับ⁴ จากสถิติของกองแผนงาน กรมราชทัณฑ์ สำรวจ ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2549 พบว่า มีนักโทษเด็ดขาดจำนวนทั้งสิ้นทั่วประเทศ จำนวน 121,320 คน พบว่า มีผู้กระทำความผิดซ้ำทั้งหมด จำนวน 16,541 คน คิดเป็นร้อยละ 13.63 แยกเป็นผู้ต้องขังชาย จำนวน 14,988 คน คิดเป็นร้อยละ 12.35 เป็นผู้ต้องขังหญิงจำนวน 1,553 คน คิดเป็นร้อยละ 1.2 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับสถิติผู้ต้องขังที่กระทำความผิดซ้ำในจังหวัดมหาสารคามจากผู้ต้องขังทั้งหมดจำนวน 554 คน กระทำความผิดซ้ำ จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 12.45 ซึ่งเป็นสถิติที่ใกล้เคียงกับผู้ต้องขังที่ติดคุกซ้ำทั่วประเทศ และมีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดซ้ำเพิ่มมากขึ้น⁵

ในส่วนของกรมราชทัณฑ์แม้จะมีมาตรการลดความแออัดในเรือนจำ โดยการกักขังผู้กระทำความผิดที่ไม่สมควรจะใช้โทษจำคุกต่อไปให้ออกไปจากเรือนจำโดยใช้มาตรการในการลดโทษ เช่น การพักการลงโทษ การลดวันต้องโทษ การอภัยโทษ การขังหรือจำคุกสถานที่อื่นนอกเรือนจำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 89/1 และมาตรา 89/2 แล้วก็ตาม ปริมาณผู้ต้องขังในเรือนจำยังคงสูงขึ้น จากสภาพความแออัดและการอยู่ปะปนกันของผู้ต้องขังในเรือนจำ การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดในเรือนจำจึงไม่อาจบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมายได้อย่างแท้จริง

สำหรับในต่างประเทศหลายประเทศล้วนประสบปัญหานักโทษล้นเรือนจำเช่นเดียวกับประเทศไทย เนื่องจากผลของการกำหนดโทษจำคุกดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบด้านลบทั้งต่อผู้กระทำความผิดและสังคมโดยรวมหลายประการ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงผลของการกำหนดโทษจำคุกที่ไม่สามารถแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้มีประสิทธิภาพได้เท่าที่ควร จึงเริ่มมีการปรับเปลี่ยนนโยบายในการลงโทษให้มีความหลากหลายมากขึ้น โดยเน้น มาตรการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดโดยไม่ควบคุมตัวหรือไม่ใช้เรือนจำเป็นทางเลือกในการลงโทษแทนการลงโทษจำคุก

ทั้งนี้เพื่อให้การลงโทษผู้กระทำความผิดสอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติว่าด้วย การไม่ควบคุมตัวผู้กระทำความผิด (United Nation Standard Minimum Rules for non -custodial Measures) หรือ “Tokyo Rules” เนื่องจาก องค์การสหประชาชาติได้ตระหนักถึงความสำคัญในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้เรือนจำ (Non institutional Treatment) หรือการ

⁴วีระชัย เหล่าลงอินทร์. การกระทำความผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม. หน้า

ไม่ควบคุมตัวผู้กระทำความผิด ซึ่งเป็นวิธีการที่จะสามารถปรับปรุงแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าการลงโทษด้วยการจำคุกในเรือนจำ จึงได้จัดทำ “Tokyo Rules” ขึ้น โดยมีเป้าหมายหลักในการส่งเสริมการใช้มาตรการไม่ควบคุมตัวผู้กระทำความผิด เพื่อเป็นทางเลือกในการลงโทษจำคุก และเพื่อช่วยผู้กระทำความผิดให้ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ โดยการเลือกใช้มาตรการไม่ควบคุมตัวผู้กระทำความผิดควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของการประเมินผู้กระทำความผิดตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงลักษณะและความรุนแรงของการกระทำความผิด รวมทั้งบุคลิกภาพ ภูมิหลังของผู้กระทำความผิด

ดังนั้น ในประเทศต่าง ๆ จึงได้พยายามคิดค้นหาวิธีการลงโทษทางเลือกแทนการลงโทษจำคุกในเรือนจำขึ้น โดยในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้เสนอทางเลือกของการลงโทษอย่างหนึ่งขึ้นมาเรียกว่า “มาตรการลงโทษระดับกลาง” (Intermediate Punishment) เป็นรูปแบบหนึ่งในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้เรือนจำซึ่งเป็นรูปแบบการลงโทษที่มุ่งเน้นการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดอย่างแท้จริง โดยมีวิธีปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในลักษณะที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพเช่น มาตรการติดเครื่องมือติดตามตัว (Electronic Monitoring) การคุมประพฤติแบบเข้ม (Intensive Supervision Probation) มาตรการทำงานบริการสังคม (Community Service) เป็นต้น

ประเทศฝรั่งเศส มีการนำโทษทางเลือกมาใช้แทนการลงโทษจำคุกซึ่งเป็นโทษหลักในความผิดอาญาโทษชั้นกลาง หากศาลเห็นว่าจำเลยไม่ควรได้รับโทษจำคุก ศาลอาจพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดและใช้โทษทางเลือกแทน เช่น โทษการทำงานบริการสาธารณะมาใช้แทนการจำคุก

ในประเทศอังกฤษ มีการใช้ระบบการลงโทษทางเลือกเป็นการลงโทษแนวใหม่ซึ่งเป็นการลงโทษในชุมชน การลงโทษในชุมชนนี้เป็นการลงโทษที่เน้นการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปรับพฤติกรรมของผู้กระทำความผิด เช่น คำสั่งให้ทำงานโดยไม่จ่ายค่าตอบแทนหรือการทำงานบริการสังคม คำสั่งห้ามออกนอกสถานที่หรือการกักขังในที่พักอาศัย เป็นต้น

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า มาตรการโทษทางเลือกแทนการจำคุกเป็นรูปแบบการลงโทษที่นำมาใช้กันอย่างแพร่หลายในหลาย ๆ ประเทศนั้น เป็นมาตรการลงโทษที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันอาชญากรรม โดยผลงานวิจัยในประเทศอังกฤษ พบว่า จำเลยที่รับโทษจำคุกในเรือนจำมีอัตราการกระทำความผิดซ้ำสูงกว่าจำเลยที่ถูกกักขังในบ้าน ในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษ พบว่าการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดด้วยการใช้เครื่อง Electronic Monitoring สามารถ

ประหยัคงบประมาณได้มากกว่าการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดด้วยการใช้เรือนจำ และยังทำให้เกิดประสิทธิผลได้เช่นเดียวกับการใช้โทษจำคุกอีกด้วย⁶

สำหรับในประเทศไทย รัฐบาลได้มีนโยบายในการปฏิรูประบบการลงโทษ โดยให้มีการนำเอามาตรการไม่ควบคุมตัว (Non-custodial Measures) มาใช้ โดยนำมาตราการลงโทษทางเลือก (Intermediate Sanctions) แทนการลงโทษจำคุกนั้นมาใช้ให้เหมาะสมกับผู้กระทำผิดเฉพาะราย เพื่อให้ศาลมีทางเลือกในการลงโทษมากยิ่งขึ้น ในรูปแบบต่างๆ อาทิ การทำงานบริการสังคม การกักขังที่บ้าน การคุมประพฤติแบบเข้มงวด การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring – EM) เป็นต้น

ผู้เขียน เห็นว่า มาตรการโทษทางเลือกเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดนี้เป็นรูปแบบของการลงโทษทางเลือกที่น่าสนใจ และหากมีการนำมาใช้ในประเทศไทย ก็น่าจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาระบบการลงโทษของไทยในอนาคตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยในการนำมาตรการโทษทางเลือกเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดมาใช้นี้ น่าจะเป็นตัวแปรสำคัญในการแก้ไขปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ ซึ่งเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขโดยเร่งด่วน ทั้งนี้ เพราะโทษทางเลือกได้ถูกออกแบบมาเพื่อเปลี่ยนถ่าย ผู้กระทำผิดจากการลงโทษที่มุ่งส่งผ่านสู่เรือนจำ เป็นการลงโทษผู้กระทำผิดนอกเรือนจำโดยใช้วิธีแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมนิสัยและทัศนคติของผู้กระทำผิดให้เป็นไปในทางที่ดี เป็นการลดปัญหาความแออัดของเรือนจำได้โดยตรงทั้งยังก่อให้เกิดผลดีต่อผู้กระทำผิด สังคม และเศรษฐกิจของประเทศชาติโดยรวมอีกด้วย นอกจากนี้ ศาลซึ่งเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดโทษผู้กระทำผิดจะสามารถเลือกพิจารณา กำหนดโทษทางเลือกได้อย่างเหมาะสมกับผู้กระทำผิดแต่ละคน และสอดคล้องกับแนวคิดในการลงโทษสมัยใหม่ที่ให้ศาลคำนึงการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดประกอบในการพิจารณากำหนดโทษด้วยเสมอ เมื่อการกำหนดโทษของมีความเหมาะสมกับผู้กระทำผิดแล้วจะก่อให้เกิดความยุติธรรม และเกิดประโยชน์ต่อการป้องกันสังคม รวมทั้งเป็นการส่งผลให้การป้องกันและการควบคุมอาชญากรรมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

⁶ดล บุนนาค. (2554). *ทางเลือกในการลงโทษจำเลยในคดีอาญา: มาตรการลงโทษระดับกลาง*.

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึง แนวคิดและวิวัฒนาการในการกำหนดโทษทางอาญาทฤษฎีวัตถุประสงค์ในการลงโทษทางอาญาโทษทางอาญาตามมาตรา 18 แห่งประมวลกฎหมายอาญาและการกำหนดโทษทางเลือกที่มีส่วนในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด
2. เพื่อศึกษาถึงแนวคิดและวิวัฒนาการกำหนดโทษทางอาญาแนวคิดของการกำหนดโทษทางเลือกเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดตามกฎหมายต่างประเทศ และรูปแบบของโทษทางเลือกที่มีส่วนในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบและวิเคราะห์ถึงมาตรการที่มีผลต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดที่มีใช้อยู่มีข้อจำกัดอย่างไร และแนวทางในการนำมาตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดมาใช้เป็นโทษทางเลือก

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

โทษในระบบกฎหมายอาญาของไทยแล้ว พบว่าประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 ได้บัญญัติโทษไว้เพียง 5 ลักษณะได้แก่ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ และริบทรัพย์สิน โทษทางอาญาดังกล่าวจึงไม่เหมาะสมกับแนวคิดในปัจจุบันที่มุ่งเน้นการลงโทษเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาการกำหนดโทษที่ไม่มีความเหมาะสมกับการลักษณะของกระทำความผิดและตัวผู้กระทำความผิดในบางกรณี ปัญหาในการกำหนดโทษของศาลไม่สอดคล้องกับทฤษฎีวัตถุประสงค์ของการลงโทษที่เน้นการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดและปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ ซึ่งโทษที่มีการใช้กันเป็นจำนวนมากคือโทษจำคุก เนื่องจากโทษทางอาญาดังกล่าวยังไม่มีรูปแบบของโทษที่รองรับการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดได้โดยตรง ดังนั้น การกำหนดโทษจำคุกในเรือนจำจึงเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากส่งผลให้ปริมาณผู้ต้องขังในเรือนจำมีจำนวนมากเกินความจุของเรือนจำการเพิ่มขึ้นของปริมาณผู้ต้องขังอย่างต่อเนื่องนี้ชี้ให้เห็นว่ารูปแบบของโทษที่ใช้อยู่ในปัจจุบันไม่สามารถแก้ปัญหาผู้กระทำความผิดได้อย่างเหมาะสม

ดังนั้น จึงเกิดสมมติฐานขึ้นว่าหากมีการศึกษาและวิเคราะห์ถึงรูปแบบของโทษทางเลือกตามกฎหมายต่างประเทศเพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขเพิ่มเติมประเภทของโทษทางเลือกที่มีวัตถุประสงค์ในการลงโทษเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดเพื่อนำมาปรับใช้ในประเทศไทย โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับสังคมและวัฒนธรรมของประเทศไทยเป็นหลัก นอกจากจะทำให้มีการพัฒนาระบบการกำหนดโทษให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นแล้ว ยังทำให้การกำหนดโทษของศาลให้มีความเหมาะสมกับความผิดและตัวผู้กระทำความผิดและสอดคล้องกับ

ทฤษฎีวัตถุประสงค์ของการลงโทษที่เน้นการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดอีกด้วยตลอดจนเป็นการแก้ไขปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาและวิเคราะห์ถึงแนวคิดและวิวัฒนาการในการกำหนดโทษทางอาญา ทฤษฎีวัตถุประสงค์ในการลงโทษทางอาญา โทษทางอาญาตามมาตรา 18 แห่งประมวลกฎหมายอาญา และการกำหนดโทษทางเลือกที่มีส่วนในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดแนวคิดและวิวัฒนาการกำหนดโทษทางอาญา แนวคิดของการกำหนดโทษทางเลือกเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดตามกฎหมายต่างประเทศ และรูปแบบของโทษทางเลือกที่มีส่วนในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดและศึกษาเปรียบเทียบและวิเคราะห์ถึงมาตรการที่มีผลต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดที่มีข้ออยู่มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร ตลอดจนแนวทางในการนำมาตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดมาใช้เป็นโทษทางเลือก

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

เป็นการศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นเอกสาร รวมทั้งค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจาก ตำรา วิทยานิพนธ์ บทความ ผลงานทางวิชาการ และเอกสารรายงานการวิจัยอื่นๆ รวมทั้งเอกสารของและข้อมูลทางเว็บไซต์ เป็นต้น เพื่อนำมาวิเคราะห์และประมวลเป็นข้อเสนอแนะต่อไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงแนวคิดและวิวัฒนาการในการกำหนดโทษทางอาญา ทฤษฎีวัตถุประสงค์ในการลงโทษทางอาญา โทษทางอาญาตามมาตรา 18 แห่งประมวลกฎหมายอาญา และการกำหนดโทษทางเลือกที่มีส่วนในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด
2. ทำให้ทราบถึงแนวคิดและวิวัฒนาการกำหนดโทษทางอาญา แนวคิดของการกำหนดโทษทางเลือกเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดตามกฎหมายต่างประเทศ และรูปแบบของโทษทางเลือกที่มีส่วนในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด
3. ทำให้ทราบถึงมาตรการที่มีผลต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดที่มีข้ออยู่มีข้อจำกัดอย่างไร และแนวทางในการนำมาตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดมาใช้เป็นโทษทางเลือก